

TYÖNTEKIJÄN OSA-AIKAELÄKE

antaa joustoa työelämään

Osa-aikaeläke antaa eläkeikää lähestyvälle työntekijälle joustavan mahdollisuuden keventää työpanostaan. Osa-aikaeläkkeen voi saada 58–67-vuotias työntekijä, joka siirtyä kokoaikatyöstä osa-aikatyöhön.

Osa-aikaeläkkeen ikäraajat vaihtelevat syntymävuoden mukaan seuraavasti: v. 1947–52 syntyneillä ikäraja on 58–67 vuotta

- v. 1953 ja myöhemmin syntyneillä 60–67 vuotta
- v. 1946 ja aiemmin syntyneiden on pitänyt siirtyä osa-aikaeläkkeelle ennen 65 ikävuotta.

Vuonna 1947–1952 syntyneen osa-aikaeläke

Kenelle osa-aikaeläke vuonna 2012?

Osa-aikaeläkkeen voi saada 58 vuotta täyttänyt työntekijä, joka

- vähentää työaikaansa siirtymällä osa-aikatyöhön
- on ansainnut työeläkettä viimeisen 15 vuoden aikana vähintään 5 vuotta
- on ollut kokoaikatyössä viimeisen 18 kuukauden aikana vähintään 12 kuukautta. Eräät sairauden perusteella maksettavat etuudet jatkavat tätä määräaikaa enintään kuudella kuukaudella.
- ei saa muuta omaan työhön perustuvaa eläkettä.

Osa-aikaeläke voi alkaa aikaisintaan 58 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Eläkkeelle voi siirtyä 68 vuoden ikään saakka.

Millaisesta kokoaikatyöstä osa-aikaeläkkeelle?

Kokoaikatyön pitää olla työntekijän työalalla sovitun kokoaikatyön mukaista. Jos työskentelet rinnakkaisissa työsuhteissa, niiden yhteenas- ketun työajan on oltava vähintään 35 tuntia viikossa.

Mitä osa-aikatyöltä edellytetään?

Työntekijä voi siirtyä osa-aikatyöhön samalle työnantajalle, vaihtaa työpaikkaa tai ryhtyä itsenäiseksi yrittäjäksi. Kun kokoaikatyösi muuttuu osa-aikaiseksi, palkkasi pitää pienentyä 35–70

prosenttiin kokoaikatyön vakiintuneesta ansiosta. Kaikki työeläkkeeseen oikeuttavat ansiot huomioidaan osa-aikatyön palkassa. Osa-aikatyön ansioon tulee sisältyä kaikki palkan osat, esim. luontoisedut, arvioidut ylityökorvaukset, bonukset, tulospalkkiot sekä lomarahat.

Osa-aikatyön ansion ja työajan tulee vastata toisiaan. Ennen eläkkeelle jäämistä sovi työnantajasi kanssa, miten osa-aikatyö järjestetään. Osa-aikatyöhön ei saa tulla kuutta viikkoa pidempää yhdenjaksoista katkosta vuosi- ja sairauslomaa lukuun ottamatta.

Selvitä työnantajalta etukäteen työsuhteeseen liittyvät seikat, esimerkiksi vuosiloman kertyminen osa-aikaeläkkeen aikana.

Miten haet eläkettä ja milloin se alkaa?

Kun olet sopinut työnantajasi kanssa osa-aikatyön ansioista ja alkamisajankohdasta, hae eläkettä täyttämällä ja allekirjoittamalla osa-aikaeläkehakemus. Hakemuslomakkeita saat verkkosivuiltamme osoitteesta www.ilmarinen.fi. Voit nopeuttaa eläkehakemuksesi käsittelyä toimittamalla samanaikaisesti osa-aikaeläkehakemuksen kanssa työnantajan täyttämän kokoaikatyön päättymisilmoituksen. Työnantaja voi tulostaa ilmoituksen Ilmarisen internetistä Etusivu > Julkaisut ja lomakkeet > Lomakkeet > Eläkehakemukset ja sen voi hakija halutessaan laittaa hakemuksen liitteeksi.

Tarvittaessa pyydämme tiedot suoraan työnantajaltasi.

Osa-aikaeläkkeen määrä

Osa-aikaeläke on puolet kokoaikatyön ja osa-aikatyön ansioiden erotuksesta, enintään kuitenkin 75 % osa-aikaeläkkeen alkamiseen mennessä kertyneestä eläkkeestä. Osa-aikaeläke ja osa-aikatyön palkka ovat verotettavaa tuloa. Eläkepäätök-

sen saatuaasi ota yhteyttä verotoimistoon oikean ennakkopidätysprosentin määrittelemiseksi.

Vaivattomasti verkosta, www.ilmarinen.fi

- Ilmarisen julkaisut ja eläkehakemuslomakkeet
- Ohjeet eläkkeen hakemiseen
- Hyödyllistä tietoa eläketurvasta ja eläkkeen maksamisesta

Kokoaikatyön palkkana vakiintuneet ansiot

Osa-aikaeläkkeen perusteena oleva kokoaikatyön palkka lasketaan vakiintuneen ansion mukaan. Vuonna 2012 vakiintunut ansio on keskiarvo vuosien 2007–2011 ansioista ja mahdollisista sosiaalietuuksista. Vakiintunut ansio ei siten ole sama kuin viimeisin kuukausiansiosi ennen osa-aikaeläkkeelle siirtymistä.

Esimerkki

Työsuhde on alkanut vuonna 1990 ja jatkuu kokoaikaisena osa-aikaeläkkeen alkamiseen 1.7.2012 saakka. Ansiot ovat

- 26 000 euroa v. 2007
- 30 000 euroa v. 2008
- 32 000 euroa v. 2009
- 36 000 euroa v. 2010
- 39 000 euroa v. 2011

Osa-aikaeläkkeen vakiintunut ansio on (26 000 + 30 000 + 32 000 + 36 000 + 39 000): 60 = n. 2 716 euroa kuukaudessa.

Jos osa-aikatyön ansio kaikkine lisineen on esim. 1 700 euroa kuukaudessa, osa-aikaeläkkeen määrä on $(2\,716 - 1\,700) : 2 = n. 508$ euroa kuukaudessa.

Esimerkin luvut ovat v. 2012 tasossa ja niissä on huomioitu työntekijän eläkemaksu.

Ilmoita osa-aikatyön muutoksista

Osa-aikaeläkkeen maksaminen edellyttää, että osa-aikainen työ jatkuu ennallaan. Osa-aikatyössä tapahtuvista muutoksista sinun pitää ilmoittaa viipymättä eläkelaitokselle. Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi ansioiden muuttuminen, lomautus, irtisanominen tai muun eläkkeen myöntäminen Suomesta tai ulkomailta. Myös muun, lyhyenkin työsuhteen aloittamisesta on ilmoitettava eläkeyhtiöön.

Osa-aikaeläkkeen maksaminen jatkuu sairauspäivärahan ja vuosiloman aikana.

Osa-aikaeläkkeen lakkauttaminen

Osa-aikatyössä tapahtuvat muutokset voivat aiheuttaa eläkkeen lakkauttamisen tai eläkkeen määrän muuttumisen.

Osa-aikaeläke lakkaa, kun saantiehtot eivät enää täyty. Näin käy esimerkiksi silloin, kun ansiot ylittävät enimmäisrajan tai työ loppuu kokonaan. Jos lakkautus kestää enintään kuusi kuukautta, eläke voidaan aloittaa uudelleen. Pidemmän katkoksen jälkeen osa-aikaeläkkeen saa vasta, kun kaikki eläkkeen saantiehtot ovat uudelleen täyttyneet.

Jos osa-aikaeläkkeen saaja täyttää edelleen eläkkeen saantiehtot, mutta ansiot ovat muuttuneet merkittävästi, eläkkeen määrä lasketaan uudelleen.

Osa-aikatyön loppuminen

Jos osa-aikatyö loppuu, lakkaa myös osa-aikaeläke. Työttömäksi jäätyäsi sinun kannattaa ilmoittautua heti työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon (TE-toimisto).

Osa-aikaeläkkeeltä työttömäksi jäänyt voi saada omavastuuajan jälkeen työttömyyspäivärahaa, jos täyttää päivärahan saantiehtot. Työttömyyskassaan kuuluvan ansiopäiväraha määräytyy yleensä kokoaikatyön ansioiden perusteella. Työtön, joka ei kuulu työttömyyskassaan, voi saada peruspäivärahaa Kelasta.

Ennen osa-aikaeläkkeelle siirtymistä sinun kannattaa varmistaa omasta työttömyyskassasta tai Kelasta, että oikeus työttömyyspäivärahaan säilyy myös osa-aikaeläkkeesi aikana.

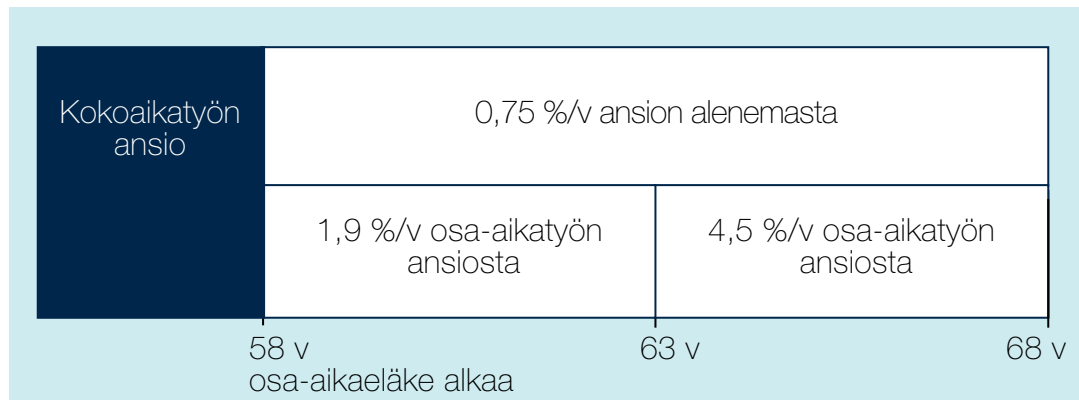
Osa-aikaeläkkeen saajan sairastuminen

Jos sairastut osa-aikaeläkkeellä, Kela maksaa sinulle tavallisesti sairauspäivärahaa ensimmäisen vuoden ajalta. Osa-aikaeläkkeen maksaminen jatkuu entisen suuruisena. Päiväraha määräytyy osa-aikatyön ansioiden perusteella. Jos työkyvyttömyys edelleen jatkuu, sinulla voi olla oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen. Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään, osa-aikaeläkkeen maksaminen päättyy.

Osa-aikaeläke vanhuuseläkkeeksi

Vuonna 1947 ja myöhemmin syntynyt osa-aikaeläkkeen saaja voi siirtyä vanhuuseläkkeelle joustavasti 63–67-vuotiaana.

Eläkkeen karttuminen osa-aikaeläkkeellä vuosina 1947–1952 syntyneillä

Vanhuuseläke

Vanhuuseläkkeen alkamiseen mennessä kertynyt eläke lasketaan erikseen kokoaikatyöstä, osa-aikatyöstä ja osa-aikaeläkkeestä. Kokonaiseläke on näiden yhteismäärä.

Vuosina 1947–1952 syntyneille osa-aikatyöstä karttuu eläkettä

- 58–62-vuotiaana 1,9 % vuosiansioista
- 63–68-vuotiaana 4,5 % vuosiansioista

Osa-aikaeläkkeen ajalta vanhuuseläkettä karttuu 0,75 % vuodessa kokoaikatyön ja osa-aikatyön ansioiden erotuksesta.

Varhennettu vanhuuseläke

Varhennetulle vanhuuseläkkeelle voit jäädä aikaisintaan 62 vuoden iässä. Eläkkeen alkamiseen mennessä ansaittua eläkettä pienennetään pysyvästi 0,6 % jokaiselta kuukaudelta, jolla ikä alittaa 63 vuotta.

Osa-aikaeläkkeen muutokset 1953 ja myöhemmin syntyneillä

Vuonna 1953 ja myöhemmin syntyneiden osa-aikaeläke määräytyy pääosin samalla tavoin kuin muillakin ikäluokilla. Poikkeuksena on osa-aikaeläkkeen saamisen alaikäraja, joka on tällä ikäryhmällä 60 vuotta. Eroa on myös osa-aikaeläkkeen jälkeen myönnettävän eläkkeen karttumisessa. Osa-aikatyöstä eläkettä karttuu samoin kuin vuonna 1947–1952 syntyneillä, mutta osa-aikaeläkkeen ajalta eläkettä ei kerry.

Elinaikakerroin

Vanhuuseläkeläisten määrä kasvaa tulevina vuosina nopeasti ja samalla myös väestön eliniän odotetaan pidentyvän. Tästä aiheutuvaan

työeläkekustannusten nousuun on varauduttu ottamalla käyttöön elinaikakerroin.

Elinaikakerroimen laskenta perustuu väestön yleiseen eliniän odotteeseen. Kerroin määritellään erikseen kullekin ikäluokalle 62 vuoden iässä. Elinaikakerroin vaikuttaa myös osa-aikaeläkkeen jälkeen myönnettävään eläkkeeseen. Osa-aikaeläkkeeseen elinaikakerroin ei vaikuta.

Alkuvuosina elinaikakerroimen vaikutus on vähäinen. Vuoden 2025 paikkeilla alkavia vanhuuseläkkeitä elinaikakerroin pienentää arvion mukaan noin 10 prosenttia.

Neuvoja kannattaa kysyä

Kun suunnittelet osa-aikaeläkkeelle siirtymistä, Ilmarisesta on hyvä pyytää etukäteen arviot osa-aikaeläkkeen ja sen jälkeen maksettavan eläkkeen määristä. Kun eläketurvasi on vakuutettu Ilmarisessa, voit tilata ennakkolaskelman osa-aikaeläkkeestäsi verkkosivuiltamme.

Ilmarinen palveluksessasi

Verkkopalvelumme tarjoaa helpon tavan asioida Ilmarisen kanssa, olitpa sitten työelämässä tai eläkkeellä. Sivuiltamme löydät runsaasti hyödyllistä tietoa eläketurvasta ja eläkkeen hakemisesta.

Eläketiedot omilla verkkopankkitunnuksilla

Saat tietoa ansiotyöstä kertyvästä eläkkeestäsi, kun kirjaudut verkkopalveluumme. Palvelusta näet mm. vuosittain lähetettävän työeläkeotteesi. Voit tarkistaa työsuhde- ja ansiotietosi ennen kuin haet eläkettä.

Asiakaspalvelumme auttaa

- Verkkopalvelu ja tietoa eläketurvasta www.ilmarinen.fi
- Puhelinpalvelu 010 195 000, arkisin klo 8–17
- Postiosoite Ilmarinen, Porkkalankatu 1, 00018 Ilmarinen

Ota yhteyttä asiakaspalveluumme, jos jokin asia jäi askarruttamaan. Neuvomme sinua mielellämme kaikissa työeläketurvaan liittyvissä asioissa.